

Kielinivel-hanke

Tarja Ruohonen ja Salla Sissonen ja työryhmä

(Materiaalia ovat tuottamassa mm. Terhi Hovi, Noora Näsänen, Viveca
Himberg-Rintanen)

Mikä on Kielinivel-hanke?

- Tuotetaan monikieliset verkossa julkaistavat tehtävistöt yläkoulun aloittamisen tueksi.
- **Tehtävien pohjana on tavallinen lukuteksti. Näitä ns. mallitekstejä laaditaan eri oppiaineisiin.**
- **Mallitekstiin lisätään mallitekstin rakennetta avaavat multimodaaliset hypertekstit. Tarkoitus ei siis ole avata vain itse mallitekstiä vaan myös tavallisen oppikirjatekstin rakennetta, jotta lukeminen olisi helpompaa.** Mallitekstejä ovat lupautuneet laatimaan mm. matematiikan, kemian, fysiikan, kotitalouden ja maantiedon sekä biologian opettajat.
- Mallitekstit ovat suomeksi, mutta **rakennetta avaavat hypertekstit ovat paitsi suomeksi, myös oppilaiden äidinkiellillä.** Tässä tehdään **yhteistyötä omakielisten opettajien kanssa.**
- Materiaali julkaistaan vapaasti käytettäväksi, jotta myös monikieliset kodit voivat käyttää sitä.
- Hanke on oph:n rahoittama hanke (2022-24), hankekoordinaattorina Tarja Ruohonen.
- Hanke on mallitekstien laatimisen vaiheessa.

Tehtävistön perusrakenne

- tietoteksti suomeksi
- tekstin avaaminen eri kielillä (esim. arabia, kurdi, somali, albania, englantia) multimodaalisesti - erityinen huomio siihen, miten eri kielten ilmaisutavat eroavat toisistaan ja miten erot vaikuttavat tekstien tulkintaan
- tehtäviä tekstin rakenteen erittelyyn (esimerkiksi konnektorien, kausaalissuhteiden, temporaalisten ilmaisujen jne. erittelyyn)
- avainkäsitteiden tunnistaminen, tekstin sisällön tiivistäminen
- tehtäviä suomen kielen ominaisuuksista (esim. sanaluokkien tunnistamisesta)
- tehtäviä eri oppiaineiden tekstien ominaisuuksista, esim. miten ne eroavat toisistaan

Tavoitteet

- 1) tukea monikielisten oppijoiden itsenäistä ja tuettua oppimista sekä oppimaan oppimisen, erityisesti kielenoppimisen ja tekstien ymmärtämisen taitoja,
- 2) **tukea oppilaiden siirtymistä luokanopettajajärjestelmästä sekä valmistavasta opetuksesta aineenopettajajärjestelmään, jossa akateemisen kielen vaatimukset kasvavat,**
- 3) tukea monikielisten oppilaiden aineenopettajia tarjoamalla helposti käyttöön otettavia tukimateriaaleja,
- 4) edistää omakielisten opettajien sekä aineen- ja luokanopettajien yhteistyötä sekä
- 5) mahdollistaa monikielisten vanhempien osallistumisen lapsen koulunkäynnin tukemiseen.